

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/49/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5624201493
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2024:5624201493.1

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX. X. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu C. XXXX/X, D. E., dieťa rodičov: matka F. B., nar. XX. X. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu C. XXXX/X, D. E., v súčasnosti bytom G. a otec H. B., nar. X. X. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu C. XXXX/XX, D. E., navrhovateľa: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, o neodkladnom opatrení a iné, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a ě u j e neodkladné opatrenie:

Otec H. B. j e p o v i n n ý dočasne o d o v z d a ť maloletého A. B., nar. XX. X. XXXX do starostlivosti Diagnostického centra, so sídlom Jána Jančeka 32, Ružomberok, IČO: 00 111 562 na zabezpečenie odbornej diagnostiky, najdlhšie na 3 (tri) mesiace od odovzdania maloletého dieťaťa.

II. Súd u s t a n o v u j e maloletému A. B., nar. XX. X. XXXX kolízneho opatrovníka Mesto Liptovský Mikuláš, so sídlom Štúrova 1989/41, Liptovský Mikuláš, IČO: 00 315 524, na jeho zastupovanie v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia.

III. Súd p o u č u j e účastníkov konania o možnosti podať na Okresný súd Liptovský Mikuláš návrh vo veci samej na začatie konania o uloženie výchovného opatrenia maloletému A. B., nar. XX. X. XXXX.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, odbor sociálnych vecí a rodiny (ďalej aj ako „orgán SPODaSK“) podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 4. 4. 2024 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 Civilného mimosporového poriadku vo veci dočasného odovzdania maloletého A. B., nar. XX. X. XXXX do starostlivosti Diagnostického centra, so sídlom Jána Jančeka 32, Ružomberok za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky na dobu najdlhšie troch mesiacov. V návrhu uviedol, že maloletý vyrastal od narodenia v úplnej rodine. Z manželstva rodičov pochádza 6 detí, I., nar. XX.XX.XXXX, A., nar. XX.XX.XXXX, J., nar. XX.XX.XXXX, K., nar. XX.XX.XXXX, H., nar. XX.XX.XXXX a G., nar. XX.XX.XXXX. Rodičia zanedbávali starostlivosť o maloleté deti, ktoré boli z rodiny vyňaté a uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/54/2021, právoplatným dňa 11.11.2021 bolo nariadené výchovné opatrenie a to pobyt maloletých detí v Centre pre deti a rodiny Polomka za účelom úpravy rodinných a sociálnych pomerov na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti uznesenia. Následne bolo uložené uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/28/2022, právoplatným dňa 09.07.2022 opakované výchovné opatrenie pobytom maloletých detí v Centre pre deti a rodiny Polomka. Výchovné opatrenie splnilo účel a maloleté deti sa vrátili dňa 9.1.2023 do domáceho prostredia k rodičom. Matka krátko po ich návrate opustila spoločnú domácnosť, starostlivosť o maloletého a jeho súrodencov zabezpečoval ďalej otec. Manželstvo rodičov bolo rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/63/2023, zo dňa 6.9.2023 rozvedené, súd schválil rodičovskú dohodu a maloletý A.

bol aj so súrodencami zverený do starostlivosti otca H. B.. Otec obýva aj so svojimi deťmi jednoizbový byt, ktorý je zariadený potrebným nábytkom, kde je privedená voda a elektrina. Otec zabezpečuje starostlivosť svojim deťom, na požadovanej úrovni. Zo starostlivosťou mu pomáha súčasná partnerka, s ktorou čaká ďalšie dieťa. Otec je vedený v evidencii úradu práce ako uchádzač o zamestnanie, príležitostne si privyrába na brigádach. Matka maloletého býva v dvojizbovom nájomnom byte spolu so svojou dcérou G., nar. XX.XX.XXXX, ktorú má zo vzťahu s H. G., bytom G.. V byte ešte býva G. B. so svojim manželom. Byt je kompletne zariadený a prispôsobený potrebám rodiny. Matka má s dcérou samostatnú izbu. Je poberateľkou rodičovského príspevku. Otec zabezpečuje riadnu starostlivosť o všetky svoje deti. Dokáže pre deti zabezpečiť stabilné bytové podmienky. Snaží sa aktívne nájsť si prácu, privyrába si príležitostnými brigádami. Aktívne spolupracuje s orgánom SPODaSK, so základnými školami mal. detí, spolupracoval aj s CDR Liptovský Hrádok (pri vykonávaných opatreniach ambulantnou a terénnou formou). U maloletého A. sa začalo výraznejšie zhoršovať správanie od septembra 2023, kedy sa dopustil priestupku proti majetku. Za uvedený priestupok mu bolo rozhodnutím Okresného úradu Liptovský Mikuláš č. OU-LM-OVVS-2023/013014-07, zo dňa 26.10.2023, uložené pokarhanie. V správe zo školy sa uvádza, že maloletý nerešpektuje školský poriadok, pedagógov a ich výchovno – vzdelávacie požiadavky, jeho výsledky sú slabé, v kolektíve je obľúbený, najmä tým, že narušuje vyučovací proces (pískaním, vykrikovaním, spievaním, rozprávaním sa so spolužiakmi, nadávaním), na vyučovanie pravidelne mešká. Od septembra 2023 do konca januára 2024 má mal. A. 60 neospravedlnených hodín. Patril by medzi dobrých žiakov, keby sa viac sústredil a snažil sa. O vzdelávanie však nejaví záujem. Mal. A. sa dopustil ďalšieho priestupku v zmysle zákona o odpadoch. Rozhodnutím Mesta Liptovský Mikuláš č. MsÚ/ŽP-2023/7637-5/RSm, zo dňa 21.12.2023, bol uznaný vinným a bola mu uložená pokuta vo výške 50,- eur. Úradu bolo dňa 02.04.2024 doručené uznesenie OR PZ Liptovský Mikuláš č. ORP-721/LM-LM 2023, zo dňa 27.03.2024 o začatí trestného stíhania mal. A. B. ako obvineného za prečin Zatajenia veci podľa § 236 ods.1 Trestného zákona. Mal. A. je vedený u pedopsychiatričky E. E., má diagnostikovanú poruchu správania s opozičným, vzdorovitým správaním, intelekt orientačne v pásme LMR. Bol nastavený na medikamentóznou liečbu, lieky neužíva pravidelne. V súčasnej dobe napriek aktívnej osobnej snahe otca a jeho spolupráci s orgánom SPODaSK a vykonávanými opatreniami v rodine prostredníctvom nielen orgánu SPODaSK, ale aj CDR Liptovský Hrádok, otec nezvláda výchovu o syna A., ten sa túla, vedie záhaľčivý spôsob života, dopúšťa sa priestupkov. Správanie mal. A. je značne ovplyvnené obdobím puberty, kamarátmi, s ktorými sa pravidelne stretáva a trávi voľný čas, ako aj samotným prostredím, nakoľko vyrastá v marginalizovanej oblasti. Úrad požiadal dňa 15.03.2024 o umiestnenie maloletého v Diagnostickom centre, J. Janečka 32, Ružomberok, s čím boli oboznámení aj otec maloletého H. B. aj samotný maloletý A.. Úradu bolo dňa 28.03.2024 doručené oznámenie, Diagnostického centra J. Janečka 32, Ružomberok, že súhlasia s prijatím maloletého A. B. do ich centra od 10.4.2024. V snahe o zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu mal. dieťaťa úrad podáva návrh, aby súd vydal uznesenie, ktorým nariadi neodkladným opatrením povinnosť otcovi odovzdať mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, D. E. do starostlivosti Diagnostického centra, J. Janečka 32, Ružomberok za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky pobytom v zariadení, ktoré vykoná odbornú diagnostiku na dobu najdlhšie 3 mesiacov.

2. Podľa § 23 ods. 1 a 2 z. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), konanie sa začína na návrh. Ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

3. Podľa § 24 CMP, konanie je začaté doručením návrhu na začatie konania súdu alebo vydaním uznesenia o začatí konania.

4. Podľa § 360 ods. 1 a 2 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

5. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

6. Podľa § 367 ods. 2 CMP, ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

7. Podľa § 367 ods. 4 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 324 ods. 1 z. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

12. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

13. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

14. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

15. Podľa § 37 ods. 3 písm. a) ZR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odíme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov.

16. Podľa § 31 ods. 2 ZR, žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

17. Súd ustanovil maloletému A. kolízneho opatrovníka Mesto Liptovský Mikuláš na zastupovanie maloletého v konaní o neodkladnom opatrení (§ 31 ods. 2 ZR), keďže jeho rodičia ho nemôžu zastupovať

v konaní pred súdom pre možný rozpor záujmov medzi rodičom a maloletým dieťaťom (výrok II.). Maloletému v konaní o nariadení neodkladného opatrenia nemohol súd ustanoviť na zastupovanie Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, ktorý podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.

18. Z úradnej činnosti súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 9P/63/2023 zo dňa 6. 9. 2023, súd rozviedol manželstvo navrhovateľa H. B., nar. X. X. XXXX a manželky navrhovateľa F. B., nar. XX. X. XXXX a schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej sa maloleté deti I. B., nar. XX. X. XXXX, A. B., nar. XX. X. XXXX, J. B., nar. XX. XX. XXXX, K. B., nar. X. X. XXXX, H. B., nar. X. X. XXXX a G. B., nar. XX. X. XXXX na čas po rozvoze manželstva zverili do osobnej starostlivosti otca. Vo veci starostlivosti o maloleté deti Okresný súd Liptovský Mikuláš naposledy rozhodoval uznesením sp. zn. 9P/28/2022 zo dňa 27. 4. 2022, ktorým nariadil neodkladné opatrenie a dočasne zveril maloleté deti: I. B., nar. XX. X. XXXX, A. B., nar. XX. X. XXXX, J. B., nar. XX. XX. XXXX, K. B., nar. X. X. XXXX, H. B., nar. X. X. XXXX, a G. B., nar. XX. X. XXXX, s a od 11. 5. 2022 do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/28/2022, do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Polomka, so sídlom Dimitrovova 1096/12, Polomka, IČO: 35 678 461. Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 9P/28/2023 zo dňa 15. 6. 2022, súd rozhodol o dočasnom odňatí maloletých detí: I. B., nar. XX. X. XXXX, A. B., nar. XX. X. XXXX, J. B., nar. XX. XX. XXXX, K. B., nar. X. X. XXXX, H. B., nar. X. X. XXXX a G. B., nar. XX. X. XXXX z osobnej starostlivosti rodičov a opakovane nariadil maloletým deťom výchovné opatrenie na zabezpečenie odbornej pomoci maloletým deťom a úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí, najmä stabilizovaním bytovej situácie, zabezpečenie materiálnych podmienok pre výchovu detí, zabezpečenie školskej dochádzky v zariadeniach podľa zdravotného stavu a veku detí, ako aj odbornej zdravotnej starostlivosti maloletých detí v Centre pre deti a rodiny Polomka, so sídlom Dimitrovova 12, Polomka 976 66, IČO: 35 678 461, na šesť mesiacov od právoplatnosti uznesenia o uložení výchovného opatrenia. Výchovné opatrenie splnilo účel a maloleté deti sa vrátili dňa 9.1.2023 do domáceho prostredia k rodičom.

19. Podľa predložených listín sú u maloletého dieťaťa dlhodobo evidované ťažkosti v správaní (nerešpektovanie školského poriadku, pedagógov, neospravedlnené hodiny, verbálne útoky na pedagógov, vulgarizmy, fajčenie, spáchanie priestupkov, trestné stíhanie voči maloletému). Otec v súčasnosti, napriek svojej snahe, ako aj účasti na opatreniach vykonávaných v rodine maloletého orgánom SPODaSK a Centrom pre rodiny Liptovský Hrádok, výchovu maloletého nezvláda.

20. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami (odseky 4-13 odôvodnenia uznesenia) je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Neodkladné opatrenie si vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia. Ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté dieťa nachádza v osobnej starostlivosti otca. Povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti niekoho iného v zmysle § 367 CMP je možné uložiť len tomu, kto má maloleté dieťa pri sebe.

21. Pri rozhodovaní súd prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Účelom neodkladného opatrenia je ochrana maloletého. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že v danom prípade je nevyhnutne potrebné, aby bola vykonaná odborná diagnostika, ktorá umožní správne nasmerovanie výchovy maloletého A.. Zdravý vývin a riadna výchova maloletého je v súčasnosti vážne narušená a ohrozená, preto súd podľa § 367 CMP nariadil neodkladné opatrenie (výrok I.), ktorým uložil otcovi maloletého povinnosť odovzdať maloletého do dočasnej starostlivosti Diagnostického centra v Ružomberku na dobu troch mesiacov (čas potrebný na diagnostiku dieťaťa, číslo listu 14 spisu).

22. Keďže súd nariadil neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, v zmysle § 360 ods. 2 CMP poučil účastníkov konania o možnosti podať na tunajší súd návrh vo veci samej na začatie konania o uloženie výchovného opatrenia maloletému (výrok III.), ak to niektorý z účastníkov bude považovať za potrebné. Súd nepovažoval za potrebné začať konanie vo veci samej (o uložení výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. a/ ZR na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky

pobytom v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku), lebo ten istý účel dosiahne nariadením neodkladného opatrenia vymedzeného dobou troch mesiacov od odovzdania maloletého dieťaťa do zariadenia.

23. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52, § 57 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré sa končí nariadením neodkladného opatrenia (výrok IV.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu (výrok I. a IV.) možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 4 CMP).

Proti výrokom II. a III. uznesenia odvolanie nie je prípustné (§ 355 ods. 2, § 357 CSP).